

M A G Y A R K U R I R

Bécsből, Pénteken, December' 6dikán, 1822.

Török Birodalom.

A' Konstantzinápolyból Nov. 9d. és 10d. indult tudósítások szerint, ott a' Ministeriumban nevezetes változások estek.

Halet Efendi ellen, ki számos eszterendők olta, mint a' Ministeriumi tanács' előlülője, 's utóbb mint Nischanbschi Baschi (Nagy-pecsétörző), a' Státus dolgai-ban hathatós befolyással volt, régen panaszkodnak már a' Jantsárok, 's panaszai most olly lépcsőre hágtak, hogy Nov. első napjaiban öregebbjeik egyesülvén, a' Szultánhoz egy kérelmet intéztek, mellyben egész tisztelettel de egyszersmind kemény hangon előadták, hogy a' Török Birodalomra háromlott bajoknak legfőbb indítója a' Szultánnak nevezett kedveltje, 's annak hivatalából való elmozdittatását sürgették. Abdullah Basa, kinek a' Jantsárok előtt nagy tekintete van, 's őket több ízben szerencsésen vissza tudá hozni az engedelmességre, magára vállalta kéréseket, hogy az említett kérelmet a' Monarchának általadja, 's ahoz még maga is fontos észrevételeket függeszt.

Szultán Mahmud mindenek előtt, tulajdon szemeivel akará magát a' feladások iránt meggyőzni. Nov. 9d. szoros incognitóban járá-fel Konstantzinápoly' útszáit, különben is szokása lévén ez mostanában, 's mindent a' legnagyobb csendességben talált. Fel 's alá jártában több személyekkel szóba állott, 's a' melly világosításokat ez alkalmatossággal szerzett, azok planumát teljesen megérlelék.

Még azon éjjel letétettek hivatalokból a' Nagy-vezér Salih Basa és a' Mufti, mind ketten Halet Efendi' teremtményei, 's a' Birodalom' pecsétje a' fentemlített Abdullah Basának adatott, ki az utóbbi időben a' Scutari mellett táborozó armadát vezérlette. A' Mufti hivatalát Sidki Sade nyerte-meg, a' törvény-tudomány osztályának azon tagja, ki a' conferentiának előlülője lévén, mind azon tanácskozásokban jelen volt, mellyeket Lord Strangford a' török Miniszterekkel tartott.

Előre lehetett azonban látni, hogy a' Szultán még ennyiben meg nem állapodik. 'S úgy is leve a' dolog, mert Nov. 10d. délután maga Halet Efendi is parancsolatot vett, hogy a' fő városból takarodjon. Egy Kapidschi Baschi kíséré Brassába, hol jövendő sorsát várja. Ugyan akkor a' Berber Baschi (Fő Borbély) 's a' Kahwedschi Baschi (legfőbb kávé-töltő) is, mind ketten Halet' pártján lévők, Szeráli tisztségekből elhocsáttattak 's Ázsiába küldettek számkivetésbe. Igen hihető, hogy azon hatalmas kedveltnek megkukássa, még több részén lévők' eltávoztatását is maga után vonja.

Bár mennyire hirdeté is az utóbbi napokban, hogy a' Jantsárok közt rövid időn kiüt a' békételesség, mind a' mellett is a' csendesség a' fő-városban egy pillantatig sem háborított-meg. Szorosan vigyáz arra az Igazgatás 's a' Szultán személyesen igyekszik meggyőződni parancsolatainak betöltése felől. Smyrnai tudósításoknál fogva, az ottan kormányozó Ba-

ea is nagy keménységgel ügyel a' rend' fentartására. Azon nyakas izgágák a' Jantsárok közt, kik az ottani kereskedőkön 's Raajakon elkövetett kegyetlenkedéseik miatt, igen félelmesekké lettek, minden kegyelem nélkül kivégeztettek. Jussuf Bey is, Scio szigetének mostani kórmányozója, minduntalan azon van, hogy a' szerencsétlen lakosok' sorsán könnyíthessen, 's az Igazgatás sem múlat el semmi módot, mellyel az elszéyedett szökevényeket egybekerithesse 's hazájokba küldhesse.

A' Nagy-úri flotta, elváltván az Algéri és Egyiptomi osztályoktól, Nov. első napjaiban a' Dardanellákhoz megérkezett. A' flottát a' legelső déli széllel várják a' fő-város' kikötőjébe, hol szokás szerint téli kvártélyát tartja.

Néhány Philippipolisi Raajak' megölésére mostanában az adott okot a' fő-városban, hogy a' görög Insurgensekkel folytatott levelezések világosságra jöve. Azokon kívül egy, ki az úgynevezett görög Senatus' kihirdetett Constitutzióját akará lefordítani 's közönségesse tenni, hasonlóul halállal büntettetett. Ugyan ez a' sorsa leve Negri Constantinnak, az Oláh Országi Herczeg' távollétében, ottan volt Kaimakámnak, ki valamint a' Moldvai volt Kaimakam is Vogorides István, néhány nappal ezelőtt Szilistriából Konstantinápolyba vitetett, 's Nov. 8d. megöletett. A' fejére függesztett Jafta szóról szóra ez: „Negri Constantinnak, az Oláh Országi Kaimakámnak gonosz teste, ki azért öletett-meg, mivel elfoglalt papirosaiból nyilvánosodott, hogy bátyjával Theodorakival titkos levelezésben volt, 's az öszveesküvésben munkás részt vett.“ — Vogorides előre is Kis-Ázsiába számkivettetett. A' vele való kemény bánást az okozza, hogy a' reá bizott hatalom alatt, erősen nyomta a' népet.

A' Nov. 8d. tisztségéből elmozdított Jantsár-Aga' helyét, a' sereg' Kul-Kiája vagy Hadnagya foglalta-el.

A' pestis, úgy látszik, megszűnt a' városban és a' szomszéd helyeken, 's csupán Bujukderen és Jenikőjön uralkodik.

Olasz levelek jelentik Túnisból Nov. 5dikéről: „Oct. 22d. bizonyossá lett a' Tunisi Bey azon öszveesküvés felől, mellyet már néhány hónapok olta gyanított, 's mellynek czélja azt vala, hogy a' mostani igazgatást felforgatná, 's az uralkodó familiának tagjait megöldösné. Az öszveesküvés' feje a' Beynek Fő Kincstár-mestere volt; az öszveesküvésnek Oct. utolsó napján kelle vala kiütni; a' Fő Kincstár-mester Basává, 's több rokonai, előkelő Státus tisztviselőjivé lettek volna; a' hadi seregeknek a' város' felprédálása ígértetett. Legelsőbben is a' Fő-Kincstár-mester' veje fogatott-el, számkivetésbe küldetett 's az úton megfojtatott. A' Fő Kincstár-mester is tömlöczre vettetett, 's Oct. 28dikára virradó éjjel megfojtatott; beteg testvérét hasonló sors érte tegnap; a' fija még tömlöczban van, valamint aszszonyai, rabszolgái, Mamelukjai, barátai, rokonai és ismerősei is. A' veszedelem annál nagyobb volt, hogy az arabs csoportok is meghívtak a' gonosz szándék' végbevételére. Most már ismét csendesség uralkodik, 's minden félelem eloszlott. A' Fő-Kincstár-mestert, ki születésére nézve Maurus volt a' legfőbb hatalomra 's gazdagságra emelé a' Bey; Háremébe szabad menetelt engede neki, a' mi hallatlan dolog, 's aszszonyait is fátyol nélkül nézheté. Hátrahagyott kincsei több millió piaszterre telnek.

Spanyol Ország.

Egy Bayonnéből Nov. 15d. indult 's az Etoileben Nov. 25d. közlött le-

vél így szól: „Éppen most ese értésünkre, hogy Merino Burgosba bérukkolt. A' loyalistaságokért tömlőcre hányt Royalistákat kiszabadította. Minden constituziós tiszti-hívutalok, még maga a' polgári Fő Kormányozó is futásnak eredtek, 's Madridig meg sem állanak, hol bátorságban léteket reménylik. — A' Manchai Royalisták, a' szélytoszlatott 's több seregek közzé osztott királyi Gárdákkal erősítettek-meg, 's a' mint hallik Aranjuerbe bérukkoltak. — Nov. 10d. a' Madriti őrizet-sereg között közönséges mozgás volt, csaknem minden osztályok parancsolatot vettek, hogy sietnének azon pontokra melyeket a' Royalisták fenyegetnek. — Az Igazgatószék azt rendelé, hogy a' fővárosban minden egyházi szent edények vétesenek számba 's rólok a' laistrom Nov. 15d. adassék-bé. — Royalista-vezér Ramblia Arragoniában jelentgeti magát; a' minap a' Montalbani csatában, hol Generális Zarco del Vallét megverte, 300at fogott-el ugyan ezen Generális' emberei közzül, kiket Teruelbe vitetett, mellyet 3000 Royalista ostromol. Zarco visszament Saragoszszába, hol a' nép gúnyolva fogadta. Egy Proclamatiójában ki akart mosdani gyalázatjából, de úgy látszik elveszti a' vezérséget. — A' Regenség Don Truxillót Alsó-Arragóniai Fő Commendánsá nevezte-ki, hol 12,000ból álló kemény Royalista sereg van. — Murriában elfoglalták a' Royalisták Lorea várát, 's a' lakosok az igaz ügy mellé állottak. Ha a' Royalisták is nyernének segítséget rokonaiktól és barátjaiktól, mint a' Constituziósok nyernek, rövid időn győzhetnének, mert a' tartományokban nagy enthusiasmus uralkodik.

Lombárd-Venezzei Királyság.

A' Horváth Országi fényes Deputatio, mint utóbbi levelünkben jelenténk, Vero-

nában Nov. 18d. járúla Ő Cs. Kir. Felsége eleibe. A' Girolamo Orti palotában gyültek egybe a' Deputatiónak tagjai, 's onnan előttök járván egy osztaly lovasság 's cselédek, udvari szekereken mentek azon palotába, mellyben Ő Cs. Kir. Felsége lakik.

Fő Kamarás Gróf Wrbona Ő Excja vezeté a' Deputatiót, mellyet Ő Cs. Kir. Felsége, az udvari tisztség' 's Herczeg Metternich Házi, Udvari és Státus Cancellarius' jelenléteben, baldachin alatt fogadott-el.

A' Deputatio' Praesese Horváth Országi Bán Gróf Gyulay Ignác Ő Excja a' két Országnak szíves örömezzéseit következendő deák beszédben tolmácsolá a' Haza' atyja 's szabadítója előtt:

Szentséges Császári Királyi Apostoli Felség!

Legkegyelmesebb Urunk!

„Örökre emlékezetes leszen Horváth Országnak és Slavoniának év-könyveiben a' mai nap, mellyen ezen Országoknak Deputatioja, tisztelettel teljes megbízatását vívén végbe, a' Magyar szent Koronától elszakasztott Száva jobb partján eső részeknek 's a' Littoraléknak kegyelmesen rendelt 's már végre is hajtott vissza kapcsolatásokért, a' határtalan hódolást és háliát, Felséged' lábainál a' legméljebb alázatossággal leteheti.“

„A' legbuzgóbb gyermeki, szeretettel dobognak ezen Országok lakosainak sziveik Felségedért, a' Haza' atyjáért, ki, veleszületett atyai jóságától indítatván, hű jobbágyainak legtitkossabb kívánságaikat is készen teljesíti.“

„Ha hála-érzéseinknek csupán azon ösztönét követhetnénk, mellyet bennünk az említett felséges határozásnak tartalma felébresztett, akkor, minden rend, nem és idő különbség nélkül, nemcsak a' Haza kegyelmesen most boldogí-

tott részeinek lakosai, hanem az egész Nemzet borúlva Felséged trónusa elébe, mint a' mellyet erősen meghatott azon szerencsének érzése, hogy jussai és törvényei szerint olly Fejedelem által igazgattatik, ki az igazságot legfőbb Királyi virtusai közzé számlálván, annak ösvényéről, sem hatalmának érzésében, sem a' kedvező vagy kedvetlen környülállásokban soha el nem tántorodhatott; az egész Nemzet járulna Felséged trónusa elébe, 's hódolásának legbuzgóbb jeleit adván, esedezne Felséged' életéért 's bizonyossá tenné Felségedet, hogy Népeinek boldogságára szentelt becses életének napjait, saját életünkkel minden egyikünk örömmel vásárolná meg.

„Minő tekintet, midőn némelly Nemzeti létünket fenyegető veszedelmek után, mellyeket Felséged' mély bölcsessége 's lelki ereje fejünk felől elharított, azt szemlélhetjük, hogy az Országnak régi határait, Felséged' kegyelmes kezei, teljes kiterjedésében újra helyre állították, 's midőn a' törvénynek és szeretetnek lágy uradalma alatt, közönséges öröm-kiáltással hirdethetjük a' világ előtt, hogy Felséged, áldott uralkodásának minden szakaszában, a' mi javunkról híven gondoskodvan, nekünk mindenkor nem annyira Királyunk, mint atyánk volt 's ezen újabb kegyelemmel újra békibizonyítá, milly dicső védelemben legyenek nála törvényeik 's az Ország régi Constitutziója, 's mennyire határ nélkül való Felségednek irántunk viseltető gondoskodása és jóakarata.

„Felséged királyi nagylelkűségének ezen emléke, 's azon atyai jóság, mellyel annyi Országok' kormányát viseli, mind örökké megmarad. Nem márványba, vagy töredékeny kőbe, mellyeket az idő semmivé tehet, hanem háládatos szívünkbe leszen az bevésve, mellyekből az idő vi-

szontagságai söha ki nem törölhetik. Ennek emlékezete lelkesítsen bennünket, hogy míg a' békességnek olajága zöldell és virít, Felséged' atyai céljait minden erőnkől előmozdítsuk; akkor pedig majd, mikor borostyánt kelletik aratni, Felségedért 's felséges Követőjéért, állhatatos 's semmi veszedelmet nem rettegő lélekkel, minden Nemzetünkhöz illő vitéz és nagy tetteket, örömmel elkövessünk.

„Nagy jelenéseknek lévén mi tanúji, 's megtanulván más Népeknek szomorú példájiból, hogy a' közönséges boldogság' fundamentoma egyedül a' Fejedelemnek jobbagyaihoz vonzó szeretetén, 's viszont ezeknek Fejedelmekhez viseltető bizodalmonkon állhat meg erősen; azon szerencsének birtokát, mellyel magunk élünk, maradékunk' számára is állandóva igyekezünk tenni az által, hogy a' polgári élet' kötelességeinek teljesítésére nevelvén őket, gyermeki szíveikbe az Isteni félelemnek principiumait, 's a' Haza' Fejedelme iránt olly tántoríthatatlan hűséget csepegtetünk, melly az időnek minden viszontagságain diadalmaskodhatik.

„Bétöltvén e' szerint a' hű jobbagyok' kötelességét, minden igyekezetünk oda leszen irányozva, hogy Felségednek kegyelmét mindenkor megérdemelhessük; 's unokáink is, atyjaiknak nyomdokit követvén, azon fognak iparkodni, hogy hasonló szerencsének lehessenek örökösai.

A' Deputatiónak ezen háromszori öröm-felkiáltása: „Éljen legkegyelmesebb Királyunk!” teljesen békibizonyítá, melly fontosan és igazán rajzoló az Orátor azon magyar hűséget, mellyel a' Nemzet, legjobb Királya 's az Uralkodó-Ház iránt mindenkoron viseltetik.

Enthusiasmusban 's lelkesedésben határozódtak a' Deputatio' érzései, midőn Ő Cs. K. Felsége, a' Deputatusokat 's az Or-

szágnak általok repraesentált Rendeit, atyai kegyelméről és tetszéséről, kegyes kifejezésekkel, a' következendő, ugyancsak deák nyelven tartott beszédében tenné bizonyosokká:

„Örvendek, hogy eljött azon időpont, mellyben kedves óhajtástokat teljesithettem, 's azzal új jelét adhattam, mennyire szivemen fekszik Constitutiótoknak megtartása.“

„Azon Ország tisztihivatalának küldöttjeit látom köztetek, mellyek a' közönséges boldogságot célzó intézeteimnek tökéletesen megfeleleltek, 's a' mellyeknek különös megelégedésemet adjátok tudtokra.“

„Jelentsétek Küldöjiteknek, teljesítsék, tökéletes bizodalommal lévén benem, atyátokban, ezentúl is mind azt, a' mit a' Trónus' méltósága, Országotoknak 's Constitutiótoknak védelme megkíván, siettesétek azzal amaz időpontot, mellyben az újra helyreállított 's megfundált közönséges csendesség, azt nekem megengedi, hogy közitekbe mehessek, 's veletek tanácsot tarthassak mind azok felől, mellyek a' Mi különösen kedvelt Magyar Országunknak, 's a' vele egybekapcsolt tartományoknak boldogságokat, legsikeresebben előmozdithassák.“

Háromszori Eljen! kiáltás után, ekkor a' Deputatio az audientziás-szálából kilépvén, Fő Udvar-mester Gróf Wurmbbrand Ő Excja által a' Felséges Császárné és Királyné elébe vezetett, a' ki is azt, Fő Udvari-mesterné Lazanzky Grófnénak 's a' Palota-Dámáknak jelenlétében, menyezet alatt fogadta.

A' Deputatio' Praesese, következendő beszédben hódolt a' Horváth-Slavoniai Nemzet' nevében, a' Haza szeretett anyjának, ki boldogító jelenlétének mind a'

két Országban felejthetetlen emlékezetét hagyta:

Legkegyelmesebb Császárné és Királyné!

„Azon Ország Rendeinek Küldöttjei, mellynek büszkesége annak tudásában áll, hogy Felségedet Királynéjának nevezheti, mélységes tisztelettel járulunk mi Felséged' trónusa elébe, hogy annak lépcsőjénél tiszta háládatosságunk' érzéseit kiönthessük.“

„A' világi történetek' hatalma elszakasztá ugyan egy darab ideig Horváth Országot Ausztriának hatalmas Státus-szövetségétől; hanem lakosai, az idegenigazgatás alatt is, örökös Uralkodójokhoz, imádozt Császárijokhoz és Királyokhoz rendíthetetlen jobbágyi szeretettel viseltettek. De ha szinte a' legkegyelmesebb Császárnak megmérhetetlen gondoskodása, Ausztriának minden Provinciáit egyformán boldogítva veszi is körül, ha szinte Illyria' neve is hasonló dicséretes emlékezetekkel fénylik a' hazai történetekben; a' Horvátoknak még is mindenek felett csak legkedvesebb az a' név, a' mellyben születtek 's így örökös Királyok is, 's ezt a' nevet nyerte most vissza nagy részek a' legkegyelmesebb Monarchának kegyelméből.“

„Méltóztassék azért kegyelmesen fogadni Felséged, azon Orzágnak Deputatusaitól, mellyben Felséged, legkegyelmesebb Aszszonyunk, boldogító jelenlétének olly lelkesítő emlékezetét hagyá, hogy határtalan háládatosságoknak érzését Felséged' lábai előtt öntik-ki, 's egyszersmind védő anyai kegyelméért továbbra is a' legmélyebb tisztelettel esedezni merészelnék.“

A' Császárné- és Királyné Ő Felsége a' következendő sorokban méltóztatott a' Deputationak felelni:

„Igen kedves nekem is az Urak Országában töltött időmnek emlékezete, a'

„szeretetnek ottan vett jelei mindenkor
„előttem vannak. Szívesen visszazonozom
„azon szeretetet, szíves részt veszek Hor-
„váth Országnak azon örömében, melly
„az Urak' küldetésére okot adott. Mond-
„ják - meg ezt az Urak Küldöjöknek, 's le-
„gyenek meggyőzötve teljes jóakaratom-
„ról.“

Háromszori Éljen! kiáltás követé a'
Deputatio Praesese' beszédét, ugyan az, az
Ő Felsége válaszát. Ezek után az Orti pa-
lotába ugyan azon módon ment vissza
udvari szekerekben a' Deputatio, a' mel-
lyel jött.

Az egész Deputatiónak szerencséje va-
la Ő Cs. K. Felségének asztalánál ebédelni.

A' Deputatiónak tagjai a' következő
személyek valának: 1) Gróf Gyula y
Ignác, Horváth Országi Bán. — Az Egy-
házi Rendből: 2) A' Körösi egyesült-gö-
rög Püspök Stanitsch Constantin. 3)
A' Károlyvári nem egyesült görög Püspök
Mihokovich. 4) A' Zágrábi Káptalan
Protectora Salacz felszentelt Püspök. 5)
A' Zágrábi Káptalan Prepostja 's Rosoni
titularis Püspök Allagovich Sándor. 6)
Zágrábi Kanonok Hoszt. 7) Diakovári
Canonok Kukovich. 8) Archimandrita
Rajachich. — A' Mágnások között:
9) Herczeg Battyháni Vass Vármegye
Örökös Fő Ispánja. 10) Gróf Majláth
Veröcze Vármegye' Fő Ispánja 's a' kirá-
lyi Magyar Udvari Kamara' Praesese. 11)
Gróf Eltz Szerem Vármegye' Fő Ispánja.
12) Gróf Erdődy Károly Cs. K. valóság-
gos titkos Tanácsos. 13) Gróf Erdődy
György Cs. K. Kamarás. 14) Gróf Erdő-
dy Nep. János. 15) Gróf Orssich György
Cs. K. Kamarás. 16) Ifj. Gróf Majláth.
17) Báró Rauch Cs. K. Kamarás. — A'
Nemesi Rendből: 18) Kir. Tanácsos 's Hor-
váth Országi Proto-Notarius Kussevich.
19) Kir. Tanácsos 's Báni Tábla' Assessora

Buzán. 20) Cs. K. Kamarás 's a' Horváth
Országi Törvényszék' Assessora Bede-
kovich. 21) Cs. K. Kamarás 's ugyan
azon Törvényszék' Assessora Inkey Im-
re. 22) Cs. K. Kamarás Jankovics Izi-
dor. 23) Cs. K. Kamarás Inkey Ferencz.
24) Kir. Tanácsos és Vice-Ispán Szal-
lopek, végre 25—35) több Vármegyé-
Tábla: Biráji: Mihalyevich, Mar-
czibány, Parcsetich, Adamovich,
Gerliczy, Rizman, Stondacher,
Ebner, Scarpa, Massart, és Ada-
mich Urak.

B é c s.

Ő Cs. Kir. Apostoli Felsége, Komori
Bedekovics Ferencz Urat, Cs. K. Stá-
tus és Conferentzialis Tanácsost, Sz. Ist-
ván Magyar Király jeles Rendének közép-
keresztesét 's Békés Vármegye Fő Ispán-
ját, megkülönböztetett érdemeinek tekin-
tetéből, maradékaival együtt, Magyar Or-
szági 's a' több Cs. Kir. Státusokbeli Li-
ber Bárói rangra méltóztatott kegyelme-
sen emelni.

Dec. 5d. Bécsben, a' Státuspa-
pirosainak közép-árrok:

Státus kötelezőlevele 5 pCtmal C. P.
84 11/32; Ugyan az 2 1/2 pCtmal 42 3/32;
Sorsvonásos költsön 182Gról 100 for. C. P.
121 1/2; Ugyan az 1821ről 100 for. C. P.
103 1/10; Bizonyítás 1821dik költsönről
100 forintért Conv. Pben —; Bécs Városi-
Banko Obligátziók 2 1/2 pCtmal 39; 100
forint Conv. Pénz 249 7/8 for. V. Czban
— 1 Bank-Aktzia 953 9/10 f. C. P.

A' Gabona négy fő nemeinek ár-
rok általjában, Nov. 25d. — 30d.
(Mérőjet garasra számlálva V. Czban)

	Búza.	Rozs.	Árpa.	Zab.
Bécsben Nov. 26d.	140	107	89	75
Nov. 30d.	147	102	85	77
Stockerauban				
Nov. 25d.	135	102	86	62
Fischamenden				
Nov. 26d. és 28d.	—	95	84	64
Nagy Enzersdorfon				
Nov. 27d.	139	102	85	60

A' marhahúsna^k fontja, Bécsben, Decemberre, Ezüstben 7, V. Czban 17 1/2 kr.ra határozatott.

Magyar Ország.

Budán Nov. 25d. és 26dikán Mélt. Berzeviczy Pál Úrnak, Vice Tárnok-Mesternek és a' Magyar Kir. Helytartó Tanács Tanácsosának, mint e' végre kirendelt Királyi Biztosnak előlülése alatt tartott a' városi Tanácsnak tisztválasztása. Ez alkalmatossággal legelőször a' külső Tanácsban lévő 12 üres helyek pótolattak. ki, 's ezekre a' következő érdemes polgárok választattak, u. m: Korb Ulrik, Balás András, Schmidt Ignác, Szvirág Pál, Radics Arzén, Leutner Ferencz, Pohl Ignác, Brunner Antal, idős Pencz Antal, Sturtzer Ozvald, Endresz Antal és Szén János Urak. Azután a' választó Polgárság, Népszózlójává tette Grosz Mihály Urat. A' belső Tanácsban is két üres hely lévén, ugyan a' választó Polgárság voksa' többségével választattak Funk Antal és Ignjantovics János Urak; végre Szeth Kristof Úr a' Kapitányságban; T. Kalmárfy Ignác Úr, Leopold Rendének Vitéze a' Bíróságban; T. Balázs Ferencz Úr, Kir. Udvarnok a' Polgár-Mesterségben, ugyancsak a' vokso^k többsége által megerősítették.

Esztergomból jelentik, hogy a' nagy munkához, mellyet Fő-Mélt. Rudnaya Sándor Prímás Herczeg nemes elszárással kezdett, nagy készülétek kívántatván, Ő Herczega, T. T. Szvoboda János Úrnak, a' Cs. K. Ármadánál Oberstlieutenantnak és a' Magyar Országgi építések és víz-igazgatások Directorának ügyelése alatt, olly vizi machinát állittatott az Esztergomi várhegy' oldalában, melly a' vizet két minutum és hat secundum alatt 155 lábnyira felhajtja. A' machina 3 ló erejével dolgozik 's olly bőséggel hajtja a' vizet, hogy 3 óra alatt ezer akót felhajthat. Az egész készülék olly új móddal vagon felállitva, hogy hozzá hasonló az Ausztriai Monarchiában még nem találtatik. Ezen jeles és költséges művel Nov. 25d. tétetett első próba, 's olly szerencsésen, hogy minden jelenlévőket örvendetes tapsolásra fakasztta.

Szarvasról (Békés Vármegyében). F. eszt. Júl. 23d. tölt - el ezen Mező-Város újabb megszállásának első századja, 's szorgalmatos lakosai (15,000 lélek) Nov. 3d. ülék - meg ezen örvendetes százados innepet. Előtte való estve néhány mozsár-ágyú kisütéssel és a' nagy harang' megvonatásával adatván a' következő inneplésre jel, az öröm' napján reggeli 7 órakor a' R. Catholica Anyaszentegyházban, a' szent Mise után Tisztelendő Szarka György Úr, egy az innepléshez alkalmaztatott rövid beszédet tartott; a' honnan 9 órakor a' Luth. Evang. Templomba mentek a' hívek, és itt olly számos halgatóggyülének-öszve, hogy az egyébiránt ropant templomba nem férhetvén, azon kívül kéntelenítettének állani. Az első templomi beszédet Tiszt. Machula Gábor Esperest Ur tartotta, mellyben röviden érinté a' város' viszontagságait; utána a' helybeli 2d. Predikátor Tiszt. Gaál József

Ur lelkes buzgósággal szóllott magyar nyelven; közben a' szomszéd Mező-Berényi Evang. Gymnasiumbeli tanulók, egyenesen ezen alkalmatosságra készített verseket énekeltek, kellemetes egybehangzással, szünet nélkül durrogván a' templom előtt kiszegzett mozsár-ágyúk. Az Istentisztelet' végével felolvastattak a' városnak egy század' lefolyta alatt volt Birájinak, Jegyzőjinek, és lelki 's iskolai Tanítójainak neveik. Erre gazdag vendéglés következett, mellyben mintegy 170 személyek vevének részt, kik között egyszersmind a' város' viszontagságainak leírása, nyomtatott példákban osztogatott-el (Hellebranth János hites Ügyvéd 's mostani Jegyzőnek jeles értekezése). A' városháza előtt lévő állásról, a' nép' számára, két nagy hordóból kétfelé folyt a' bor; az iskolai nevendékeknek pedig (számok 1600nál többre megyen) a' Község' tárából fejenként három krajczárrok adattak az innep' emlékezetére. Estve táncz váltotta-fel az inneplést, melly mulatságot a' Járásbeli Szolga-Bíró Urnak, 's az Uradalmi Tisztségnek jelenléte 's részvétele diszesített. Egy megvilágosított pyramisnak egyik oldalán ezen időversek olvastattak:

Régl Török várnak falait felváltja ezen fal,
Szarvas örülj; hogy az ég' Vj Maradéka
Lehetsz!

a' másik oldalán pedig ezek:
siCCa priVs teLLVs Vitlata est grandI-
nIs IMbre.

Ugyan az nap tartatott, az inneplés' nagyobb diszesítésére és emlékezetére a'

Bíró-választás is. — (A' feljebb említett könyvecske igen hasznos jegyzésekkel vagyon megtöltve, mellyek a' Statistikára nézve figyelmet érdemelnek. Elejébe van téve a' régi Szarvas nevű erősségnek rézre metszett képe; benne pedig különösen a' Földes-Uraknak Genealogiai-táblája, és mind az egyházi mind a' világi eddig volt Elöljáróknak laistroma. Nyomtatva Pesten Petrózai Trattnern. 1822).

J e l e n t é s.

Hébe. Zsebkönyv 1823ra,

Kiadta Igaz Sámuel.

Hat rézre metszett képpel, Villiers Huit, Bája, Perger, Schnorr, és Höfel János rajzolatjaik után Blaschke, Kovács, 's Höfel által; kézirat másolatokkal és muzsikai darabbal; (mellette vagyon az 1823ra szólló Kalendárium, hasonlóúl metszett címképpel Lenhardtól); Párizsi forma kötésben, aranyos metszéssel, tokban, velin papirosra nyomtatva 7 f. V. Cz.

Találtatik Pesten Müller József Könyvárosnál a' Franciscanusok piacznán az Urak útszája' szegeletén közel a' Postához. Továbbá: Pozsonyban Schwaiger és Landes; Temerváron Polatsek; Pécsen Gundel; Szegeden Kiebling; Kassán Vajda és Wiegand; Kolosváratt Tielsch és Gutmann; Szebenben Thierry; Szombathelyen Zsoldos; Székes-Fejerváron Rader Uraknál; Debreczenben Özv. Csáthyné Aszszony-nál; Aradon Michek; Györben Schwai-ger; Bécsben Doll Antal (és a' Kiadónál); Zágrábon Szappan Könyváros Uraknál.